ОУ „СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ"
гр. Ловеч, ул. „Бачо Киро" № 5
тел.: 068 604 369; 068 604 370; email: ou.kiril.metodiy.lovech@gmail.com

УТВЪРДИЛ:.....
Директор: Елеонора Тодорова

ПЛАН

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА В ОУ „СВ.СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"-ГР.ЛОВЕЧ

УЧЕБНА 2020 / 2021 ГОДИНА

Изготвен на заседание на УКС с Протокол №1/14.09.2020г.
Приет на Заседание на педагогически съвет с протокол № 1/15.09.2020г.

I. Цел
Разработване и прилагане на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.

II. Задачи:
Разработване и прилагане на превантивни дейности за предотвратяване на насилието и тормоза в училище.
Разработване на защитна мрежа за интервенция при случаи на тормоз в училище.

III. Общи положения
Във всяко училище се създава координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза. Съветът да се ръководи задължително от зам.-директор и да включва учители и родители.

Превенцията на насилието и тормоза включва комплекс от мерки, които най-общо имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи.

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

ДЕЙНОСТИ НА КОМИСИЯТА

1. Запознаване на педагогическите специалисти и останалите служители с механизма за противодействие на насилието и тормоза в училище.

   Срок:септември 2020г.

   Отг.: УКС

2. Актуализиране състава на координационния съвет, който да отговаря за дейностите по предотвратяване на тормоза в училище.

   Срок: до 11.09.2020г.
   Отг.: Пед. съвет

3. Провеждане на оценка на проблема с тормоза в училище на база въпросник, препоръчан в механизма. Изследване на целеви групи (проблемни класове или класове, в които има данни за по-голям риск от тормоз).

   Срок: 10.2020г.
   Отг.: Кл. ръководители, ПдС

4. Запознаване на родителите с резултатите и оценката от проведеното изследване на родителска среща, с цел приобщаването им към дейностите, за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.

Срок: до 30.10.2020г.
Отг.: УКС

5. Привличане на родителите в реализирането на ценни училищни инициативи, свързани с превенцията на насилието в училище.

Срок: Постоянен
Отг.: Кл. ръководители

6. Мотивиране на персонала в училище за съпричастност и ангажираност към действия по превенция и преодоляване на тормоза.

Срок: Постоянен
Отг.:УКС

7. Запознаване на педагогически съвет с дейностите и задачите по предотвратяване и намаляване на тормоза в училище. Запознаване с резултатите от изследването.

Срок: до 30.10.2020г.
Отг.: УКС, ПдС

8. Изработване на графици за дежурства на учителите по етапи за всеки учебен срок от пед. съветник, като се акцентира на местата, където при етапа на оценка е установено, че най-често има прояви на тормоз.

Отг.: Пед.съветник,

9. Провеждане на ЧК на тема „Превенция на тормоза в училище", извеждане на правила и ценности на класа и изработване на табла.

Срок: до 30.09.2019г.
Отг.: Кл. ръководители,

10. Прилагане на обучения за развитие на личностните и социалните умения на учениците по заявка на класен ръководител или по конкретен случай.

Срок: Постоянен
Отг.: Кл. ръководители, ПдС

11. Представяне на правилата и ценностите на отделните класове на УКС и изготвяне на общи правила и ценности, които да бъдат поставени на видно място в училището.

Срок: м.октомври 2020 г.
Отг.: УКС

12. Регулярно провеждане на подкрепящо обучение на педагогическия състав за същността на тормоза в училище и дейностите за неговото предотвратяване и придобиване на умения за справяне в критични ситуации.

Срок: Постоянен
Отг.: УКС, ПдС

13. Класните ръководители да съдействат на УКС за подобряване на комуникацията и взаимодействието между училищната и родителската общности, които да бъдат включени в различни училищни инициативи.

Срок: Постоянен
Отг.: Кл.ръководители, ПдС

14. Провеждане на тренинги за екипна работа и справяне с изискванията на прогимназиалното обучение на петите класове във връзка с преминаването от един етап на образователната система в друг и по-ефективното адаптиране на учениците.

Срок: до края на учебната година.
Отг.: Кл.ръководител, ПдС

15. Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби – детска педагогическа стая, отдел „Закрила на детето",Фондация „Асоциация Анимус" и др.

Срок: Постоянен
Отг.: пед. съветник

16. Провеждане на оценка на проблема с насилието в училището в края на учебната година на база въпростника, препоръчан в механизма.

Срок: до 15.06.2021 г.
Отг.: УКС и кл. ръководители

17. След анализ и обобщаване на получените резултати да се разработят предложения за актуализация на Плана за противодействие на насилието и тормоза и Правилника за дейността на училището.

Срок: до 30.06.2021г.
Отг.: УКС и кл. ръководители

18. Подобряване на пропускателния режим и на системата на дежурства, с оглед обхващане на местата, където най-често възникват конфликтни ситуации.

Срок: Постоянен
Отг.: Ръководството

19. Въвеждане и използване на дневник за регистриране на случаи на насилие и тормоз, който включва информация за случаите на второ и трето ниво на насилие.

Срок: Постоянен
Отг.: УКС

ОУ „СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ"
гр. Ловеч, ул. „Бачо Киро" № 5
тел.: 068 604 369; 068 604 370; email: ou.kiril.metodiy.lovech@gmail.com

УТВЪРДИЛ:.....
Директор: Елеонора Тодорова

АЛГОРИТЪМ

ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕХАНИЗМА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В УЧИЛИЩЕ

УЧЕБНА 2020 / 2021 ГОДИНА

Приет на заседание на Педагогическия съвет с
Протокол № 1 / 15.09.2020

1. Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.

Срок: месец септември 2020 г.

2. Запознаване на учениците и родителите с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище по ред, определен от директора на училището.

Срок: *първата седмица на месец октомври и ноември 2020 г.*

3. Определяне на координационен съвет със заповед на директора на училището.

Срок: до 15 септември 2020 г.

4. Извършване на оценка на тормоза между децата и учениците в училището в началото и в края на учебната година от класните ръководители посредством изготвен инстументариум.

Срок: за началото на учебната година – втората седмица на месец октомври, и за края на учебната година – месец април-май, след приключване на учебния процес за съответния етап на образование за уч. 2020/2021 г.

5. Анализ и обобщаване от координационния съвет на резултатите от оценката в резултат на изследването.

Срок: за началото на учебната година – до края на месец октомври 2020 г., и за края на учебната година – до края на месец май-юни 2021 г., след приключване на учебния процес за съответния етап на образование

6. Запознаване на заинтересованите страни с обобщените резултати и обсъждане на необходимостта от предприемане на конкретни мерки и действия.

Срок: първата седмица на месец ноември 2020 г.

7. Разработване от координационния съвет на план за съответната учебна година за противодействие на училищния тормоз.

Срок: до 15.09.2020 г.

7.1. включва конкретни дейности по превенция и интервенция на ниво клас (под формата на обучителни дейности и занятия с класа) и на ниво училище (по посока създаване на общоучилищни правила и процедури);

7.2. съдържа конкретни срокове и отговорници;

7.3. определя ясно как се осъществява потокът на информация във връзка със съмнения за тормоз, как се документират случаи на тормоз и как се инициира работа по случай;

7.4. актуализира се ежегодно до края на първата седмица на *месец септември;*

7.5. при необходимост може да се актуализира и по време на учебната година към края на първия учебен срок – *месец януари.*

8. Създаване на единни училищни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз, изготвени от координационния съвет и заложени в Правилника за дейността на училището.

Срок: до края на месец октомври 2020 г.

9. Въвеждане на Дневник за случаите на тормоз.

Срок: 15 септември 2020 г.

9.1. Дневникът има за цел да подпомогне процеса на координация и комуникация в училище във връзка с осъществяването на цялостна училищна политика за противодействие на училищния тормоз;

9.2. в дневника се документират ситуациите, съответстващи на Класификацията на нивата и формите на тормоз, и предприемането на съответните действия *(съгласно Таблица 1 от Механизма)*, които изискват намесата на координационния съвет;

9.3. всеки описан в дневника ситуация, съдържа следната информация: дата; какво се е случило – кратко описание на случая, кога се е случило, кои са участниците; кой служител е регистрирал ситуацията – име и подпис; какво е предприето като действия (намеса, превенция); кои отговорни участници са информирани (институции, органи, родители), как е приключила ситуацията или на какъв етап е и какво предстои;

9.4. координационният екип анализира ситуацията и определя необходимостта от индивидуална работа по случай с ученик, чиято координация се осъществява от училищния психолог или педагогическия съветник;

9.5. Дневникът за случаите на тормоз и съпътстващата документация по случаите се съхраняват при психолога или педагогическия съветник, или, по изключение, при друг член на координационния съвет, определен от директора на училището.

Срок: целогодишен

10. Изготвяне на годишен отчетен доклад на координационния съвет до директора на училището.

Срок: към края на учебната година – месец май-юни 2021 г., след приключване на учебния процес за съответния етап на образование.

Всички дейности по изпълнение на Алгоритъма за прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище се залагат в Годишния план на училището в съответните месеци.

ОУ „СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ"
гр. Ловеч, ул. „Бачо Киро" № 5
тел.: 068 604 369; 068 604 370; email: ou.kiril.metodiy.lovech@gmail.com

УЧИЛИЩНА ПОЛИТИКА

ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА В ОУ "СВ.СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"- ГР.ЛОВЕЧ

УЧЕБНА 2020/2021 ГОДИНА

Приета с решение на Педагогическия съвет Протокол № 1 / 15.09.2020г.
и решение на УКС Протокол № 1 / 14.09.2020г.

Причините за насилието са много и комплексни и училището трудно би могло да повлияе на всички. Но целта е успешно да се намалят тези фактори, които са свързани със средата в самата институция и които допринасят за проявата на насилие и агресивни модели на поведение.

Цялостната политика се реализира на равнище училище и на равнище група/клас, като на всяко едно от тези равнища се осъществяват дейности по превенция и интервенция (реакция).

Превенцията на насилие и тормоз включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието. Превенцията поставя приоритет върху дейности на равнище група/клас, например създаване на правила на отношения в групата/класа, морално възстановяване на щета, тематични дискусии, регулярно провеждани в часа на класа или по друго време. Дискусиите са възможност в групата/класа да се поставят за обсъждане въпроси, които вълнуват или смущават децата, като по този начин се създава пространство за мислене и отработване на агресията чрез говорене, разиграване на ситуации, тяхното обсъждане и съответно осмисляне и развиване на нови умения и модели за ненасилствени отношения и поведение.

Интервенциите включват отговора на институцията при възникнали ситуации на насилие и тормоз. Това са последователни действия и мерки, които целят спиране и разрешаване на възникнала вече ситуация на насилие, тормоз и криза и се реализират като отчитат индивидуалните потребности на всяко дете, въвлечено пряко или косвено в ситуацията, като се прилага принципът на най-добрия интерес на детето.

СИСТЕМА ОТ МЕРКИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА СИГУРНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

1. **Създаване на координационен съвет** с ясни функции и делегирани отговорности, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с насилието и тормоза. Съветът се ръководи от заместник директор и/или друг педагогически специалист, определен от директора и включва в състава си училищен психолог/педагогически съветник, учители, деца и родители.

2. **Оценка на ситуацията**

Оценката и анализирането на ситуацията са от значение за планирането на дейности за

изграждане на сигурна образователна среда. Оценката съдържа описание на следното: До колко са запознати заинтересованите страни с темата за насилие и тормоз? Какви видове и форми на насилие и тормоз има в детската градина, училището, центъра за подкрепа за личностно развитие, специализираното обслужващо звено? Колко често те се проявяват? Къде са местата, на които най-често се случват? Кои са участниците? Как се е реагирало до момента? Какво следва да се предприеме, за да бъде реакцията ефективна?

Оценката се организира от ръководството на институцията и се осъществява от координационния съвет в началото на учебната година. За целта могат да се използват редица инструменти, като специални въпросници, дискусии с участие на цялата училищна общност, фокус групи с деца, учители и родители и др.

Резултатите от оценката и наличието на проблем се представят от координационния съвет и се обсъждат на тематичен педагогически съвет, на който участие могат да вземат всички заинтересовани страни. Резултатите могат да се обсъдят и на родителските срещи, и в часовете на класа.

3. Изготвяне на план за превенция и интервенция на насилието и тормоза

Планът за изпълнение се изготвя и реализира от координационния съвет и се утвърждава от директора с продължителност от една учебна година, като се актуализира в началото на всяка учебна година. Планът включва описание на всички дейности по превенция и интервенция на ниво институция и ниво група/клас и е индивидуален за всяка детска градина, училище, център за подкрепа на личностното развитие. В плана са очертани срокове и отговорности по изпълнение на дейностите по превенция и интервенция.

4. Планиране/актуализиране на дейности по превенция

4.1. Дейности по превенция на равнище институция

- **Създаване/актуализиране на етичен кодекс на училищната общност**

съгласно ЗПУО. Етичният кодекс на училищната общност включва всички участници в предучилищното и училищното образование.

- **Създаване на единни училищни правила,** които да станат част от Правилника за дейността на институцията. Този процес е от две стъпки:

1) Изработване на правила на поведение и ценности от всеки клас/група;

2) Обобщаване на правилата на ниво институция и вписване в Правилника за

дейността на институцията.

- **Внасяне на промени в Правилника за дейността на институцията при необходимост.**
- **Запознаване на цялата училищна общност с определението, проявлението и последиците от насилието и тормоза.**
- **Подобряване на системата от дежурства с оглед недопускане на насилие и тормоз.**
- **Повишаване квалификацията на педагогическия персонал за работа с програмите,** включително реализиране на специализирани обучения за определени категории от работещите в институциите на предучилищното и училищното образование за превенция и справяне с насилието и тормоза.
- **Информиране и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността** - съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в детската градина, училището и центъра за подкрепа на личностното развитие.

4.2. Дейностите за превенция на ниво клас/група включват:

- Децата и учителят създават **правила за поведение** на групата/класа (описано като първа стъпка от създаването на единни училищни правила в 4.1. Дейности по превенция на равнище институция).
- **Обучителни дейности** и работа с класа/групата, в които водеща роля има учителят/класният ръководител. При работата на равнище клас/група следва да се прилагат всички форми на групова работа, дискусии, решаване на казуси, ролеви игри, споделяне на опит, като се използват възможностите на учебната програма, вкл. теми от глобалното, гражданското, екологичното, здравното, интеркултурното образование, часа на класа, различни извънкласни и извънучилищни дейности. Целта е да се създаде пространство, в което се говори открито за насилието и тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения за здравословно и ненасилствено общуване, емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др. Основните теми могат да бъдат:

1. Правата на децата и отговорностите, които те създават по отношение на околните.
2. Ценностите - какво са, какви могат да бъдат, как се проявяват в поведението, как се прилагат в ежедневието?
3. Какво представляват насилието и тормозът, разпознаваме ли ги, как можем и на кого

да съобщаваме за случаи на насилие и тормоз?

4. Какви са преживяванията на извършителя, последователите, потърпевшия и наблюдателите?

5. Как се чувстваме, когато видим прояви на насилие и тормоз и какво правим? Какво можем да направим?

- **Използване на подход, ориентиран към децата, на подхода за работа с връстници, осигуряване на условия за** участие на децата и учениците, които да станат естествените помощници при реализирането на дейностите по превенция (ползване на организацията на ученическите съвети, различни инициативи, идващи от децата и др.);

- **Провеждане на тематични родителски срещи.**

5. Дейности по интервенция

5.1. Дейности по интервенция на ниво институция

Дейностите по интервенция на ниво институция задължително се включват в Годишния план за дейността на институцията и се приемат на първия педагогически съвет за учебната година. Включват:

- **Водене на дневник със случаи и процедури за управление на информацията**

Дневникът със случаи се създава за целите на анализа и планирането на цялостна политика за превенция и интервенция на насилието и тормоза. В него се документират единствено ситуациите, съответстващи на второ и трето ниво според приетата класификация, при които е необходима и намесата на координационния съвет. В Дневника със случаи се описва следната информация: дата, група/клас, участници, вид насилие и ниво, какво е предприето като действие, подпис на служителя.

На базата на вписаните ситуации, координационният съвет извършва анализ и оценка на риска от продължаване на насилието и тормоза. Координационният съвет е отговорен за анализа и разпознаването на деца и ученици, които участват и се въвличат в ситуации на насилие и тормоз, без значение дали извършват проявите или са пострадали от насилието. От анализа координационният съвет дава становище за индивидуална работа по случай с дете, което се намира в ситуация на риск по смисъла на Закона за закрила на детето и Закона за предучилищното и училищното образование, предлага мерки и конкретни интервенции, които могат да бъдат индивидуална, групова работа и др. Координационният съвет дава становище и насочва ученикът към допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете в риск.

Дневникът се съхранява при психолога или педагогическия съветник, а при липса на такъв специалист - при друг член на координационния съвет, определен от директора на училището.

5.2. Дейности по интервенция на ниво група/ клас - отнасят се до всички ситуации на насилие и тормоз според приетата класификация

- **Обсъждане между децата/учениците и учителя на групата/класния ръководител** е цел изясняване на възникнал проблем, влиянието върху всички участници и свидетели, последствията, както и възможните решения.
- **Съвместни действия между класен ръководител или учител и психолог/педагогически съветник и включване на външни специалисти.**

Може да се организират допълнителни занятия е цялата група/клас е подкрепата на психолога или педагогическия съветник. За целта би могъл да се покани и външен за детската градина/ училището, центъра за подкрепа на личностното развитие, специализираното обслужващо звено специалист.

- **Използване на посредник при разрешаване на конфликта.**
- **Провеждане на тематична родителска среща.**

НАСОКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ

1. Прекратяване на ситуация на насилие и тормоз.
2. Подход за възстановяване на щетата.
3. Действия при тежък инцидент или при повторна ситуация на насилие или тормоз.
4. Насочване на детето и неговите родители към програми и услуги в общността.
5. Действия при насилие на дете/ученик срещу член на екипа на институцията.
6. Действията при насилие на възрастен срещу дете/ученик.

Намесата и справянето с конкретни ситуации на тормоз и насилие е част от цялостната политика на институцията срещу насилието. Намесата на възрастните следва внимателно да се обмисли и планира. Тя трябва да бъде последователно прилагана от цялата училищна общност, за да бъде максимално ефективна.

Важно е да не бъдат омаловажавани и първите прояви на влошаване на отношенията между децата, както и поведението, което е неприемливо. Тези ситуации представляват първо ниво от приетата класификация. Необходимо е още при най-малките сигнали и съмнения за тормоз да се предприемат стъпки, за да се предотврати ескалация на насилието и да се изпрати ясно послание, че такова поведение

няма да бъде толерирано. Вниманието трябва да бъде насочено както към проявите на физически тормоз, така и към неговите социални и психологически измерения.

1. Прекратяване на ситуация на насилие и тормоз

Задължение на всеки служител на институцията е да се намеси, за да прекрати ситуация на насилие/тормоз, на която е станал свидетел или за която е получил сигнал (от дете, родител или друг служител от детската градина, училището, центъра за подкрепа за личностно развитие, специализираното обслужващо звено):

• в случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно; когато има опасност за живота на детето, неговото здраве и физическия интегритет може да се използва разумна физическа сила под формата на избутване, издърпване, задържане на място.

• не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това може да се случи на по-късен етап. Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение. В този момент не е добре да се разпитва за подробности и детето, което е потърпевшо, особено в присъствието на детето, което е нанесло насилието/тормоза и на други деца, защото това може да урони неговото достойнство. Фокусът на интервенцията трябва да бъде насочен към децата- свидетели на насилието, към средата, а не към активните участници и потърпевшите в ситуацията на насилие;

• когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата или да се наложи друга предварително съгласувана мярка.

2. Подход за възстановяване на щетата

Подходът за възстановяване на щетата се основава на принципа, че „всяка щета, нанесена на друг, трябва да бъде възстановена“ и включва съответните действия в тази посока. Важно е преди да се прилага подходът да бъде предварително съгласуван с цялата общност, включително и с децата, и да бъде част от политиката на институцията. Възстановяване на щетата е принцип, който предполага, че хората правят грешки. Грешките следва да бъдат поправени, като същевременно не се налагат наказания. Този принцип подчертава поемането на отговорност за неприемливо поведение и за позитивно решаване на проблема. Възстановяването на щетите успешно може да се прилага за материални и за нематериални щети.

Подходът за възстановяване на щетата изисква време и по-задълбочен разговор с детето, което е извършило насилие, за да му се помогне да разбере какви са последствията от неговата постъпка. Поради тази причина е най-добре този подход да се приложи от учителя/класния ръководител, педагогическия съветник/психолога. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище/ детска градина се придържа, а не за да бъде наказан:

- като първа стъпка учителят/класният ръководител изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно е потърпевшото дете;
- ключов момент във възстановяването на щетата е, че учителят/класният ръководител разговаря е детето, а детето само предлага как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово предложение трябва да се съгласи и детето, което е потърпевш от насилието. Този процес се медиира от ангажирания в случая учител/класен ръководител, педагогическия съветник или психолога;
- след изясняване на ситуацията и постигане на договорености, учителят/класният ръководител за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка. Учителят може да потърси съдействие и от другите учители, които също да наблюдават поведението на децата и да реагират своевременно. Педагогическият съветник или психологът също могат да подпомогнат работата на учителя като наблюдават детето във взаимоотношенията му е другите деца и дадат насоки за действията и мерките, които учителят да предприеме при необходимост;
- при преценка може да бъде насочено към услуги в общността (виж точка 4. Насочване на детето и неговите родители към програми и услуги в общността).

3. Действия при инцидент, криза или при повторна ситуация на насилие или тормоз

При повторна ситуация на насилие или когато има случай на инцидент или криза се следват предписанията от механизма, описани в Приложение 1. Класификация на формите на тормоз и предприемане на съответни действия:

- при инциденти и кризи се препоръчва работа в групов формат (например работа е цялата група/класа), като кризисната интервенция е от минимум 45 минути до 1 час и 30 мин. в определени рамки - затворено пространство, в което участниците не допускат

нови лица, и др. Предлага се пространство, в което да се вентилират емоциите от преживяното и да се даде възможност за преработка.

Най-подходящо е тази интервенция да бъде извършвана от психолога или педагогическия съветник, а при липсата на такъв специалист веднага да се потърси съдействие от Националната мобилна група за психологическа подкрепа, състояща се от кризисни психолози към МОН, мобилна група или специалист от услуга в общността или мобилни кризисни психолози от Държавната агенция за закрила на детето. Честа спонтанна реакция на възрастните е заставането на страната на „жертвата" и наказване на „насилника". Ключово при интервенцията на възрастните е приемането на разбирането, че детето, обект на тормоз, не се нуждае от състрадание, а детето, извършител на тормоз, не се нуждае от наказание, особено което го унижава, а от разбиране и емпатия (съпреживяване), за да може то да развие това чувство към другите.

- работата с деца, които са обект на тормоз, трябва да бъде насочена към формиране на умения за справяне с подобно поведение. Важно е учителят/класният ръководител да поговори с детето, по възможност още същия ден (или веднага след като е разбрал за случая, ако се касае за ситуация, за която е научил случайно) и да разбере какво точно се е случило. Ако е необходимо отделни факти могат допълнително и дискретно да бъдат проучени;
- погрешно е открито и публично пред другите деца да се оказва подкрепа на потърпевшото дете, защото това допълнително ще урони достойнството на детето пред неговите връстниците. При този първи разговор е важно да се предложи на детето подкрепа, като се разговаря с него какво точно ще му помогне да се почувства сигурно;
- необходимо е да се подчертае поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;
- детето трябва да почувства доверие и сигурност за споделяне, което е особено важно ако насилието се повтори. Може да му се предложи да поговори с психолога в институцията;
- не е препоръчително да се прави среща между детето, върху което е упражнено насилието, и детето, което е извършило насилието, с цел да се помирят и да се разберат. Такива срещи могат да доведат до неблагоприятни последствия. При създаване на необходимите условия и след съответно обучение на

специалистите в детската градина, училището, центъра за подкрепа за личностно развитие, специализираното обслужващо звено може да се реализира медиация с цел възстановяване на емоционалната и моралната щета и взаимовръзките между децата;

- наблюдавайте детето в следващите дни, за да се уверите как се чувства и при необходимост отново разговаряйте с него;
- необходимо е да се работи с наблюдателите не само на нивото на превенцията, но и след ситуация на тормоз;
- не се отстраняват наблюдателите, когато се прекратява или управлява ситуация на тормоз, като всички, които са били там, следва да видят какво се прави съгласно правилата на интитуцията;
- валидират се правилата и етиката на поведението и се подкрепят тези, които са се намесили в защита ценностите на институцията. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи отново;
- насърчават се отговори на насилието с думи, търсене на помощ и съобщаване за случая;
- при преценка детето може да бъде насочено към услуги в общността.

4. Насочване на детето и неговите родители към програми и услуги в общността

Насочването на детето и неговите родители към консултация и психологическа работа следва да се осъществява от психолога, педагогическия съветник или ако няма такъв - от учителя на групата/класния ръководител. Насочващият трябва да е запознат с услугите в общността и да даде пълна и конкретна информация на родителите за възможните услуги и програми - къде може да се консултират, колко струват консултациите, какво представляват консултациите, какъв е метода на работа и т.н. Всяка детска градина/училище следва да имат актуална информация за наличните услуги в общността, като центрове за превенция и консултативни кабинети към местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, центрове за обществена подкрепа, комплекси за социални услуги, общински съвети по наркотичните вещества, програми, предлагани от неправителствени организации и др. Важно е насочването да се направи конкретно и с

грижа, за да могат родителите и детето да се възползват, а не да го приемат като мярка за наказание.

5. Действия при насилие на дете/ученик срещу член на екипа на институцията

Действието се прекратява незабавно от възрастен, който е в близост до мястото на извършеното насилие.

Оказва се помощ, в случай че има пострадал/пострадали.

Детето трябва да бъде отделено с оглед на възстановяване на сигурността. Отделянето на детето може да бъде временно до успокояването му, осъществява се психологическо консултиране/кризисна интервенция.

Уведомяват се родителите на детето.

С детето започват дейности за установяване на причините, изясняване на ситуацията, оценка на проблема. С него задължително разговаря психолог или педагогически съветник. Последният дава становище след оценката на проблема и поведението за целите на вземането на решение за последствията от педагогическия съвет.

Детската градина/училището организира провеждане на педагогически съвет за вземане на решение за последващи действия. Обсъждат се възможни действия и се прави план за работа с детето.

6. Действия при насилие на възрастен срещу дете/ученик

При насилие на възрастен над дете незабавно се подава сигнал към ОЗД и/или полицията и се свиква Координационния механизъм за дете в риск.

Детската градина, училището, центъра за подкрепа за личностно развитие, специализираното обслужващо звено извършват последователни действия - описани в Приложение 3: Кога, кой и къде може да подава сигнал за дете в риск?

С пострадалото дете разговаря психолог или педагогически съветник, който прави оценка и изготвя становище.

ОУ „СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ"
гр. Ловеч, ул. „Бачо Киро" № 5
тел.: 068 604 369; 068 604 370; email: ou.kiril.metodiy.lovech@gmail.com

УТВЪРДИЛ:.....
Директор: Елеонора Тодорова

ПЛАН

ЗА РАБОТАТА НА УЧИЛИЩЕН КООРДИНАЦИОНЕН СЪВЕТ ЗА СПРАВЯНЕ С НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА МЕЖДУ ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОУ "СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"- ГР.ЛОВЕЧ

УЧЕБНА 2020 / 2021 ГОДИНА

Разработен, съгласно Заповед № РД095906/28.12.2017 г.
на Министъра на образованието и науката,
Изготвен на заседание на УКС с Протокол №1/14.09.2020г.
Приет на Заседание на педагогически съвет с протокол №1/15.09.2020г.

I. Състав на Училищен Координационен Съвет:

Председател: Пенка Петрова – ПдС
Секретар: Мариана Георгиева - старши учител начален етап
Членове: 1. Иванета Стойчева - старши учител БЕЛ
2. Валентин Андреев - старши учител начален етап
3. Филка Маринова- родител
4. Мартин Андреев – ученик в 6клас

II. Предмет

Проучване и подпомагане психичното развитие и здраве на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование, чрез превантивни мерки и сътрудничество по прилагането на механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.

Единният механизъм за противодействие на тормоза е разработен от Министерството на образованието и науката с участието на МТСП, АСП, ДАЗД, МВР, ЦКБППМН и неправителствените организации – НМД, фондация „Стъпки за невидимите деца в България," фондация „Асоциация Анимус", Дружеството на психолозите в България и УНИЦЕФ.

II. Общи положения

1. Създаване на координационен съвет със заповед на Директора в началото на учебната година с ясни функции и делегирани отговорности, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с насилието и тормоза. Съветът (УКС) се ръководи от заместник директор и/или друг педагогически специалист, определен от директора, и включва в състава си училищен психолог/педагогически съветник, учители, деца и родители.

2. Превенцията на тормоза включва комплекс от мерки, които най-общо имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието.

3. Комплексът от превантивни мерки трябва да включва всички възможни аспекти и форми на тормоза и насилието, ясно да фокусира вниманието върху участието на всички групи и да се планира на три нива - класна стая/паралелка, училище, общност.

4. За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се поставят ясни граници, изграждане на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз във взаимоотношенията в училище.

5. По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

6. Важно е да не бъдат омаловажавани и първите прояви на влошаване на отношенията между децата и поведение, което е неприемливо. Необходимо е още при най-малките сигнали и съмнения за тормоз и насилие да се предприемат стъпки, за да се предотврати ескалация на насилието и да се изпрати ясно послание, че такова поведение няма да

бъде толерирано. Вниманието трябва да бъде насочено както към проявите на физически тормоз, така и към неговите социални и психологически форми.

III. Цел

1. Разработване и прилагане на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване училищна среда, в която се възпитават ценности на здравословно общуване, ненасилствено разрешаване на конфликти и приемане на различията, за да бъдат предотвратени насилието, тормоза и унижението сред учениците.
2. Организиране и провеждане на целенасочена възпитателна работа с учениците с отклонения в поведението или поставени в неблагоприятни условия за развитие и възпитание.
3. Превантивна работа с малолетни и непълнолетни за предотвратяване на противообществените прояви/тютюнопушене, употреба на алкохол и наркотици, кражби и др. на учениците/.
4. Да се възпитат у учениците коректни и толерантни междуличностни взаимоотношения. Учениците да са активни действащи лица в процеса на създаване на безопасна среда, лишена от насилие.
5. Осигуряване на възможности на учениците за подготовка, реализация и успешно приобщаване към гражданското общество. Подобряване на способността на децата да преработват болезнените събития в живота си и да се справят успешно в бъдеще.

IV. Задачи:

1. Разработване и прилагане на превантивни дейности за предотвратяване на тормоза и насилието в училище.
2. Намаляване на условията, пораждащи извършването на негативни прояви в училище.
3. Системно провеждане на индивидуална възипитателна работа с ученици, извършители на противообществени прояви.
4. Системен контрол на поведението на застрашените ученици от извършване на противообществени прояви
5. Възпитателна работа на ученици с противообществени прояви чрез включването им в провежданите спортни празници, екскурзии, културни мероприятия, извънучилищни дейности, съответстващи на интересите и осмислящи свободното време на учениците и други.
6. Взаимодействие с училища, социални учреждения, неправителствени организации с оглед осъществяване на ефективни педагогически, психо-социални и административни консултации и услуги за децата, въвлечени в училищен тормоз и за техните семейства
7. Приобщаване на родителите на проблемните деца- организиране на съвместни празници с участие на родителите. Обсъждане с родители възникването на детската агресия, възможните пътища за изход от трудни житейски ситуации; формиране у родителите култура да разбират проблемите на агресия у децата.

8. Работа за укрепване на ученическия колектив. Предоставяне на равни възможности на всяко дете да разкрие дарбата си. Насърчаване на толерантността между учениците.
9. Координиране дейността на УКС с държавните и обществените органи и организации, имащи отношение към борбата с противообществените прояви сред малолетни и непълнолетни /инспектор ДПС, Отдел за закрила на детето към Дирекция "Социално подпомагане"- гр.Ловеч, МКМППМН Към Община Ловеч, ЦОП – град Ловеч, РУ-Полиция.

V. Дейности

№	Дейност	Срок Отговорник
1.	**СИСТЕМА ОТ МЕРКИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА СИГУРНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА**	
1.1.	Актуализиране на членовете на училищен координационен съвет.	М.IX Директор
1.2.	Актуализиране на Механизъм, Алгоритъм за прилагане, План за работа на УКС. Запознаване на педагогическите и непедагогическите служители за реакция в случай на инцидент.	М.IX УКС Директор
1.3.	**Оценка** на ситуацията на тормоза и насилието, чрез мнението на учениците – с помощта на стандартизиран въпросник (анкета). Обобщението се извършва от УКС в 10-дневен срок.	м.X и м.IV-м.V УКС, пед. съветник Кл.р-ли
1.4.	Запознаване на учители, ученици и родители с механизъм против насилие и тормоз, правилата и процедурите за реагиране в ситуации на тормоз, обобщени резултати от анкета тормоз	м.IX и м.X УКС и Класни ръководители
2.	**ДЕЙНОСТИ ПО ПРЕВЕНЦИЯ**	
2.1.	**ПРЕВЕНЦИЯ НА РАВНИЩЕ ИНСТИТУЦИЯ**	
2.1.1	Актуализиране на етичен кодекс на училищната общност, съгласно ЗПУО	М.IX Училищна комисия
2.1.2	Създаване на единни училищни правила-изготвяне на флаер с правила за добро поведение и Националната телефонна линия за деца 116 111	М.IX УКС
2.1.3	Промени в Правилника за дейността на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий" при необходимост	Постоянен Училищна комисия
2.1.4	Подобряване на системата от дежурства с оглед недопускане на насилие и тормоз на местата, където е при етапа на оценката на	Постоянен Директор

	ситуацията е установено, че се извършва такъв.	Зам.Дир.УД, дежурни учители
2.1.5	Повишаване квалификацията на педагогическия персонал-специализирани обучения за превенция и справяне с насилието и тормоза.	М.IV Директор
2.1.6	Информиране и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността за справяне нс насилието и тормоза-изготвяне на флаери за дейността на местните ЦОП, МКБППМН, ДПС и други. Поставяне на видно място във фоайето на 2 етаж.	М.IX УКС
2.1.7	Публикуване на всички документи в училищния сайт с цел публичност и запознаване на училищната общност.	Постоянен П. Петрова, Е. Тодорова
2.1.8	Организиране и провеждане на обучителни семинари, спектакли, концерти, състезания, конкурси съвместно с МКБППМН с цел превантивна работа за предотвратяване на противообществени прояви сред малолетните и непълнолетните.	Постоянен УКС и МКБППМН
2.2.	**ПРЕВЕНЦИЯ НА РАВНИЩЕ - КЛАС**	
2.2.1	Създаване на правила за поведение на групата/класа	М.IX Класни ръководители
2.2.2	Изготвяне на списък с теми, които да бъдат изнесени от МКБППМН, ЦОП, ДПС	М.IX УКС, пед. съветник
2.2.3	Определяне на отговорници по класове за подпомагане дейността на УКС.	М.X Класни - ръководи тели
2.2.4	Запознаване на учениците със същността на тормоза, проявите и участниците в процеса; с **обобщените резултати от проведените анкети** от оценката на ситуацията; същността и вредата от разпространението и изпозлването на наркотици и психоактивни вещества.	м.XI и м.V УКС и Кл.р-ли
2.2.5	Провеждане на системна разяснителна работа в часа на класа по проблемите с противообществените прояви сред малолетните и непълнолетните. Изнасяне на беседи, ролеви игри и тренинги, открити уроци с участието на родителите в подкрепа на учителите за превенция и противодействие на насилието по подходящи теми, съвместно с МКБППМН.	Постоянен /По график/ УКС и МКБППМН
2.2.6	Изработване и разпространение на информационно-образователни материали, презентации, съобразени с различните възрастови групи и свързани с работа по модул **„Връстници обучават връстници"** по отношение на: -популяризиране на правата на децата на закрила срещу насилие и на способите за сигнализиране за насилие. - наркотици и психоактивни вещества	м.X, XI УКС

2.2.7	Организиране на мероприятия, отбелязване на тържества, конкурси: -Ден на добротата (13.11), Ден на толерантността (16.11), Ден на християнското семейство (21.11) – конкурс за рисунка	М.XI МКБППМН
	- Подготовка и провеждане на Международен ден за	М.II
	безопасен интернет	П. Петрова
	- Подготовка и провеждане на Ден на розовата фланелка	М.II УКС, МКБППМН
	- Отбелязване на Световен ден за борба с Кибертормоза	М.III УКС, МКБППМН
	-Включване на учениците в училищни тържества, спортни празници и отбелязване на важни дати и празници	Постоянен УКС, класни ръководители
3.	**ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРВЕНЦИЯ**	
3.1.	**ИНТЕРВЕНЦИЯ НА РАВНИЩЕ ИНСТИТУЦИЯ**	
3.1.1	Водене на единен регистър за регистриране на ситуации на тормоз и насилие в училището. (Дневник със случаи и процедури за управление на информацията). В него се документират единствено ситуациите, съответстващи на второ и трето ниво според приетата класификация (Приложение 1), при които е необходима и намесата на координационния съвет. В Дневника със случаи се описва следната информация: дата, група/клас, участници, вид насилие и ниво, какво е предприето като действие, подпис на служителя.	Постоянен УКС
3.1.2	Периодично разглеждане нарушенията на Правилника за дейността на училището на учениците с рисково поведение след подадени доклади от класните ръководители. Предприемане на мерки:	Постоянен УКС

	-Включване на проблемните ученици в определени извънкласни дейности с превантивен характер. -Насочване към определяне на обществени възпитатели за въздействие върху проблемните ученици. -Изготвяне на предложения пред ПС за налагане на санкции на ученици.	Директор Зам.Дир.УД ПС, класни ръководители
3.1.3	Взаимодействие и решаване на конфликти между ученици, учители, родители и училищно ръководство.	Постоянен Директор, УКС, класни ръководители
3.1.4	**Инициране на работа по случай, включително насочване на случая към други служби.** При случаи от трето ниво, както и по преценка при случаи от второ ниво,	Постоянен Директор, УКС
	незабавно се уведомява Дирекция „Социално подпомагане“ (Отдел „Закрила на детето“ – ОЗД) и/или полицията.	
3.2.	**ИНТЕРВЕНЦИЯ НА РАВНИЩЕ КЛАС**	
3.2.1	- Провеждане на индивидуални консултации и срещи с деца, понасящи или извършители на тормоз или противообществена проява; деца-изоставащи или проблемни; деца-от непълни семейства със сериозни образователни, личностни проблеми и проблеми, свързани с адаптирането им, създаващи реални предпоставки за отклонения в поведението и възникване на трудности в хода на учебно-възпитателния процес. Оказване на пряка индивидуална помощ с оглед на всеки конкретен инцидент и организация на цялостна мултидисциплинарна подкрепа за спиране на тормоза в конкретния клас. - Обсъждане между децата/учениците и учителя на групата/класния ръководител - Съвместни действия между класен ръководител или учител и психолог/педагогически съветник и включване на външни специалисти - Използване на посредник при разрешаване на конфликта	Постоянен УКС и Класни ръководители
3.2.2	Провеждане на тематична родителска среща при необходимост от създал се конфликт	Постоянен Класни ръководители
3.2.3	Работа по Училищната програма за Риск от отпадане по процедурата за ученик с „проблемно поведение“	Постоянен УКС и класни ръководители
4.	**ПАРТНЬОРСТВО С РОДИТЕЛИ**	
4.1	Провеждане на родителски срещи	Постоянен Класни ръководители

4.2	Организиране на съвместни празници с участие на родителите (Ден на християнското семейство, Коледни тържества, 8 март, Празник на буквите, Базари, Спортни празници, Работилници, Тържества за завършване)	Постоянен Класни ръководители
4.3	Срещи и разговори, обсъждане с родители за причината за възникването на детската агресия, възможните пътища за изход от трудни житейски ситуации; формиране у родителите култура да разбират проблемите на агресия у децата си.	Постоянен Класни ръководители
4.4	Провеждане на тематичен Час на класа с цел запознаване с професията на родител	Постоянен Класни ръководители

Изготвил Плана: Комисия в състав:
Председател: Пенка Петрова – ПдС
Секретар: Мариана Георгиева - старши учител начален етап
Членове: 1. Иванета Стойчева - старши учител БЕЛ
2. Валентин Андреев - старши учител начален етап
3. Филка Маринова- родител
4. Мартин Андреев– ученик в 6 клас

ОУ „СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ"
гр. Ловеч, ул. „Бачо Киро" № 5
тел.: 068 604 369; 068 604 370; email: ou.kiril.metodiy.lovech@gmail.com

ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ

ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА ЗАЩИТНА МРЕЖА ЗА СПРАВЯНЕ С УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ В ОУ "СВ.СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"- ГР.ЛОВЕЧ

УЧЕБНА 2020/2021 ГОДИНА

Настоящите правила са приети с решение на Педагогическия съвет
Протокол № 1 / 15.09.2020
и решение на УКС Протокол № 1 / 14.09.2020

Настоящите правила имат за цел прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за
предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.

I. Задължения на персонала

1. Училищен координационен съвет
   - > Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на ниво училище.
   - > Обобщава предложенията на класовете и изготвя общоучилищни ценности, правила и последици.
   - > Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз.
   - > Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата.
   - > Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за органирзиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието.

2. Класни ръководители
   - > В началото на годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието.
   - > С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при прояви на насилие.
   - > Постерите с приетите ценности, правила и последици се поставят на видно място в класната стая.
   - > Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз.
   - > Реагират при всеки опит за насилие над ученик в клас, съгласно утвърдените процедури и приетите правила и последици.
   - > За всеки инцидент или проява на насилие попълват протокол, който предават наУКС.
   - > Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на ученик от класа им.
   - > Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на
     тормоза, като могат да привличат различни специалисти, напр. от Центъра за превенция на насилието, МКБППМН и др.
   - > Информират учениците за Националната телефонна линия за деца 116 111.
   - > Информират родителите за дейностите по механизма, както и за приетите правила и процедури.
   - > Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.

3. Учители, които не са класни ръководители
   - > Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно.
   - > Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ.
   - > Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз над ученици.
   - > Познават правилата и последствията на класа, прилагат ги и изискват от учениците да ги прилагат.

4. Дежурни учители
   - > Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство, следейки рисковите зони, в които е възможна появата на насилие и тормоз.
   - > Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството им.
   - > Оказват съдействие на колеги при установени от тях нарушения на ученици и докладват на УКС, като попълват протокол, отразяващ инцидента.

5. Помощен персонал
   - > Полагат грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговарят.
   - > Познават основните принципи на действие и ги прилагат - правила, последствия, протокол за реагиране на насилие.
   - > Не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на класен ръководител, заместник-директор, директор.

II. Процедура за информиране и съобщаване на случаи.

- ➢ Дете, жертва на тормоз - уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение№ 2), в който описва ситуацията.
- ➢ Дете, упражнило тормоз - уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение№ 2), в който описва ситуацията, изпълнява указанията на УКС за предотвратяване на тормоза.
- ➢ Деца, които помагат и подкрепят тормоза - уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение№ 2), в който описва ситуацията.
- ➢ Дете-наблюдател- уведомява класния ръководител устно, родителят

попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение№ 2), в който описва ситуацията.
Всеки класен ръководител може да договори с учениците си от класа и други форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз в класа.
Всеки учител и служител, наблюдавал ситуация на насилие между деца, е длъжен да информира УКС чрез попълване на формата за протокол.

III. Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на насилие и тормоз сред учениците.

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

1. Всяка ситуация на тормоз трябва да бъде регистрирана и описана в единен регистър на училището от учителя, който я е наблюдавал. За целта е утвърден „Протокол за отговор на насилие" (Приложение №1).Той се
предава на председателя на пед. съветник, който го съхранява.

2. Действия в случаи на инцидент, който поставя в риск или уврежда живота и/или здравето на ученик.

Учителят или служителят действат в следната последователност:

- > извеждат пострадалото дете от опасната зона и оказват долекарска помощ;
- > при непосредствена опасност за живота на пострадалото дете се обаждат на телефон 112;
- > уведомяват веднага училищното ръководство и УКС, които уведомяват класния ръководител, който от своя страна уведомява родителите/настойниците на детето;
- > описват ситуацията писмено в протокола за съобщаване на насилие.

3. Действия при установяване, че дете е жертва на насилие или е в риск от такова.

- > Всеки служител на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий"-град Ловеч, на когото стане известно, че дете в риск се нуждае от закрила, следва незабавно да уведоми класния ръководител, който от своя страна уведомява:
  училищното ръководство и родителите / настойниците на детето;
- > Учителят описва ситуацията писмено в протокола за отговор на насилие.
- > След проверка на случая директорът свиква УКС, който подава сигнал до Отдел „Закрила на детето".
- > УКС изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности на екип от педагогически съветник/психолог,

класен ръководител и родител.

4. Действия при установяване, че дете е упражнило тормоз.
   - > Учителят описва ситуацията писмено в Протокол № 1 за съобщаване на насилие ;
   - > Ситуацията се регистрира в единния регистър;
   - > Детето, упражнило тормоз, описва ситуацията в Протокол №2;
   - > За изясняване на случая от други деца-наблюдатели родителите им описват ситуацията в Протокол №2;
   - > Класният ръководител уведомява и свиква среща с родителите;
   - > Свиква се УКС;
   - > УКС уведомява МКБППМН, Полицията и отдел „Закрила на детето";
   - > УКС изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности с цел намаляване на агресията у детето.

IV. Мерки при кризисни ситуации

1. Комисията заседава най-малко един-два пъти в учебен срок и обсъжда изпълнението на плана, както и резултати от дейността си.
2. При наличие на писмен или устен сигнал, комисията се събира в рамките на 24 часа.
3. При възникване на кризисната ситуация веднага се уведомява Директора на училището. В рамките на един час се подава сигнал в РИО, Отдел "Закрила на детето" и полицията (детска педагогическа стая).
4. При възникване на кризисна ситуация или получен сигнал за ученик, жертва или в риск от насилие, комисията съставя индивидуален план за кризисна интервенция.

Съставил:

Състав на Училищен Координационен Съвет:

Председател: Пенка Петрова – ПдС
Секретар: Мариана Георгиева - старши учител начален етап
Членове: 1. Иванета Стойчева - старши учител БЕЛ
2. Валентин Андреев - старши учител начален етап
3. Филка Маринова - родител
4. Мартин Андреев – ученик в 6 клас

ПРИЛОЖЕНИЕ №1

ПРОТОКОЛ за съобщаване на насилие №...../

№	Трите имена на ученика	Клас	Класен ръководител

Дата....., час .....
Описание на ситуацията:

Предприети мерки

Коментар

Подпис:.

/ /

ПРИЛОЖЕНИЕ №2

ПРОТОКОЛ за съобщаване за насилие №...../

родител на.....
ученик/чка от.....клас
с класен ръководител .....
Определям детето си като:

- ☐ Дете, жертва на тормоз
- ☐ Дете, упражнило тормоз
- ☐ Дете, което помага и подкрепя тормоза
- ☐ Дете-пряк наблюдател
- ☐ Дете, знаещо информация за ситуацията

Дата....., час.....

Описание на ситуацията:

Коментар

Подпис на родител:

/ /

ОУ „СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ"
гр. Ловеч, ул. „Бачо Киро" № 5
тел.: 068 604 369; 068 604 370; email: ou.kiril.metodiy.lovech@gmail.com

УТВЪРДИЛ: .....
Директор: Елеонора Тодорова

АЛГОРИТЪМ

ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ РАЗРЕШАВАНЕ НА ПРОЯВИ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ В ОУ „СВ.СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"-ГР.ЛОВЕЧ

УЧЕБНА 2020 / 2021 ГОДИНА

Изготвен на заседание на УКС с Протокол №1/14.09.2020г.
Приет на Заседание на педагогически съвет с протокол № 1/15.09.2020г.

На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между учениците. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуациите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

- В случай на физически тормоз учениците трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.
- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап.

Важното е учителя ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо ученика, който е упражнил тормоз:

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител или педагогическия съветник.

Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с ученика.

Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза. Като първа стъпка класният ръководител изслушва ученика. Не е желателно ученика да се изслушва съвместно с потърпевшото дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на учениците и дава обратна връзка.

Трета стъпка: Реакции спрямо ученик, който е обект на тормоз:

Работата с ученици, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

1. Класният ръководител говори с ученика, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило;

2. Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;

3. Класният ръководител наблюдава ученика в следващите дни, за да се уверите как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите:

1. Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще;

2. Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозеното дете.

Пета стъпка: Родители на деца в риск

1. Родителите да бъдат уведомени за случилото се, както и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията;

2. В разговора е важно да се акцентира върху необходимостта родителите да не критикуват другото дете, а да се опитат да погледнат на ситуацията през погледа на другата страна;

3. Разговорът да се проведе на подходящо място, в партньорски взаимоотношения, като се обсъдят опасенията и гледните точки;

4. Да се достигне до договорки и очаквани резултати;

5. Родителите могат да бъдат насочени за консултация с педагогически съветник ;

ИЗГОТВИЛ УКС

ОУ „СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ"
гр. Ловеч, ул. „Бачо Киро" № 5
тел.: 068 604 369; 068 604 370; email: ou.kiril.metodiy.lovech@gmail.com

УТВЪРДИЛ: .....
Директор: Елеонора Тодорова

КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ПРИ РАБОТА В СЛУЧАИТЕ НА ДЕЦА – ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ ИЛИ ПРИ КРИЗИСНА СИТУАЦИЯ В ОУ „СВ.СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"-ГР.ЛОВЕЧ

УЧЕБНА 2020 / 2021 ГОДИНА

Изготвен на заседание на УКС с Протокол №1/14.09.2020г.
Приет на Заседание на педагогически съвет с протокол № 1/15.09.2020г.

Действия, свързани с физическо насилие

1. При настъпване на инцидент, който би могъл да застраши живота или здравето на учениците всеки служител в училището е длъжен незабавно да уведоми член на ръководството (директор или зам.-директор).

Отговорник: Всички служители
Срок: Непосредствено след инцидент

2. В случай, че инцидентът е свързан с физическа опасност за живота/здравето на ученик, свидетелят на инцидента или служителят, разбрал пръв за него, веднага сигнализира медицинското лице (училищния лекар или медицинска сестра) за извършване на медицински преглед на пострадалото дете.

Отговорник: Служителя подал сигнала,
медицинското лице
Срок: Непосредствено след инцидент

3. Медицинските лица извършват първоначален преглед на пострадалия ученик (пострадалите ученици) и регистрират състоянието му (им) в регистрационната книга.

Отговорник: медицинското лице
Срок: Непосредствено след инцидент

4. Ако медицинското лице прецени, че е необходимо уведомяване на Бърза помощ, се звъни на телефон 112. Незабавно след това се уведомяват и родителите /настойниците на пострадалия ученик.

Отговорник: медицинското лице
Срок: Непосредствено след инцидент

5. Ако инцидентът е свързан с физическо насилие, което да е предизвикало физически травми, незабавно се уведомяват Директора и инспектор ДПС, както и родителите/настойниците на ученика (учениците), упражнявали насилието.

Отговорник: Ръководство, Главен дежурен
учител, класен ръководител
Срок: Непосредствено след инцидент

6. След като са извършени първите необходими действия по опазване живота и здравето на пострадалия ученик, зам.-директор, класен ръководител, главен дежурен, свидетели на събитието вземат решение за следващи действия.

Отговорник: Зам.директор,класен ръководител
Срок: Непосредствено след инцидента и
предприетите неотложни мерки

7. Класният ръководител извършва проверка на случая, като при необходимост ползва съдействието на пед. съветник, и ръководството на училището.Провежда се разговор с учениците и родителите и се изготвя протокол.

Отговорник: Ръководство, класен ръководител,
пед. съветник
Срок: Непосредствено след инцидент

8. При необходимост за изясняване на случая ръководството на училището извършва писмено уведомяване на съответните институции-РУО, инспектор ДПС.

Отговорник: Ръководство
Срок: Непосредствено след инцидент

9. След изясняване на случая, ако е необходимо, класният ръководител прави писмено предложение до Директора за предприемане на последващи действия – уведомяване на ДПС, Отдела за закрила на детето към „Дирекция социално подпомагане", разговор с родители, стартиране на процедура по налагане на санкция съгласно наредба за приобщаващо образование.

Отговорник: Класен ръководител
Срок: До седмица след инцидент

10. Извършване на последващи действия – налагане на санкция или мярка по наредба за приобщаващо образование, тематични часове на класа, беседи и разговори с пед. съветник,, разговори с родители и други подходящи според случая възпитателни мерки.

Отговорник: Класен ръководител, пед. съветник,
Срок: До седмица след инцидент

10.1. За преодоляване на проблемното поведение на ученика и за справяне със затрудненията му в образователния процес и в училищната среда може да се приложат следните дейности за вътрешна мотивация. Обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникналия проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му.

Отговорник: Класен ръководител
Срок: До две седмици след инцидент

10.2. Използване на посредник при решаване на конфликт в училище. /Дейността се осъществява от учител, педагогически съветник, зам.-директор, невъвлечен в конкретния конфликт, който посредничи между страните/.

10.3. Консултиране на ученика с пед. съветник. /Дейността се осъществява по желание на ученика или родителя или по препоръка на класния ръководител след попълнена Декларация за информирано съгласие по образец/.

Отговорник: Пед. съветник

10.4. Насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности. /Дейността се осъществява по желание на ученика или родителя и по препоръка на учителите/кл. ръководител/.

10.5. Участие на ученика в дейности в полза на класа или училището.

Действия, свързани с психическо насилие

1. При постъпване на сигнал, свързан с данни за упражнено психическо насилие върху ученици всеки служител в училището е длъжен незабавно да уведоми ръководството (директор или зам.-директор).

Отговорник: Всички служители
Срок: Непосредствено след сигнал

2. Зам.-директора уведомява педагогическия съветник и класния ръководител.

Отговорник: Зам.-директор
Срок: Непосредствено след сигнал

3. Класния ръководител със съдействието на пед. съветник извършва проверка по случая.

Отговорник: Класен ръководите, пед. съветник или психолог
Срок: Непосредствено след инцидент

4. Класният ръководител по телефона уведомява родителите на пострадалия ученик, изпраща уведомление и в писмен вид с изходящ № на домашен адрес.

Отговорник: Класен ръководител
Срок: Непосредствено след инцидент

5. След изясняване на случая класният ръководител прави предложение, съгласувано с пед. съветник за предприемане на превантивни мерки и последващи действия – Отдела за закрила на детето към "Дирекция социално подпомагане", разговор с родители, стартиране на процедура по налагане на санкция съгласно ПУДУ.

Отговорник: Класен ръководител
Срок: До седмица след инцидент

6. Ръководството на училището взема решение и извършва писменото уведомяване на съответните институции (при необходимост).

Отговорник: Ръководство
Срок: До 3 дни след проверка на сигнал

7. Извършване на последващи действия – налагане на санкция по ПУДУ, тематични часове в ЧК, беседи и разговори с педаг.съветник, разговори с родителите и други подходящи според случая мерки.

Отговорник: Класен ръководител, пед. съветник
Срок: До две седмици след инцидент